

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ
НАВУК БЕЛАРУСІ

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ

ПРАГРАМА

Міжнароднай навуковай канферэнцыі
«МАНІФЕСТ 17 КАСТРЫЧНІКА 1905 ГОДА:
ГІСТАРЫЧНЫ ВОПЫТ (ДА 110-ГОДДЗЯ ПРЫНЯЦЦЯ
ЗАКАНАДАЎЧАГА АКТА)»

15 кастрычніка 2015 г.

Мінск, 2015

*Запрашаем наведаць археалагічную навукова-музейную
экспазіцыю Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі
навук Беларусі*

*г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.
Тэл. +375 17 2841870*

*Ілюстрацыя на вокладцы:
Карціна І.Я. Рэпіна «17 октября 1905 г.» (1907, 1911 г.).*

АРГКАМІТЭТ
Міжнароднай навуковай канферэнцыі
«МАНІФЕСТ 17 КАСТРЫЧНІКА 1905 ГОДА: ГІСТАРЫЧНЫ
ВОПЫТ (ДА 110-ГОДДЗЯ ПРЫНЯЦЦЯ
ЗАКАНАДАЎЧАГА АКТА)»

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (старшыня).

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (намеснік старшыні).

Смяховіч Мікалай Уладзіміравіч – загадчык цэнтра гісторыі індустрыяльнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (намеснік старшыні).

Яноўская Валянціна Васільеўна – загадчык аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Салаўянаў Андрэй Пятровіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Шэўко Фёдар Аляксеевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Унучак Андрэй Уладзіміравіч – загадчык аддзела гісторыі беларускай дзяржаўнасці Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Сакольчык Алена Эдвардаўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Анофранка Наталля Васільеўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Філатава Алена Мікалаеўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Зянюк Раіса Уладзіміраўна – навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Церашкова Ксенія Сяргеёўна – малады навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Даўгач Таццяна Валянцінаўна – аспірант аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Літвінчук Юлія Сяргеёўна – аспірант аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

ПАРАДАК ПРАЦЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі.

Адрас: Мінск, вул. Акадэмічная, 1

15 кастрычніка 2015 г.

9 ³⁰ – 10 ⁰⁰	Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі
10 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Адкрыццё канферэнцыі. Дзённае пасяджэнне
13 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Перапынак
14 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰	Вячэрняе пасяджэнне
17 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі

Рэгламент: даклады на пасяджэннях – 15 хвілін

15 кастрычніка 2015 г.

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫ

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, пак. 223)

Прывітальнае слова дырэктара Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, кандыдата гістарычных навук, дацэнта *Даніловіча Вячаслава Віктаравіча*.

ДЗЁННАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Рэвалюцыйная сітуацыя і маніфест 17 кастрычніка 1905 года: культурна-гістарычны, палітычны і юрыдычны аспекты

Мадэратары: **Унучак Андрэй Уладзіміравіч**, кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела гісторыі беларускай дзяржаўнасці Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Зянюк Раіса Уладзіміраўна, кандыдат гістарычных навук, навуковы супрацоўнік аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Унучак Андрэй Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *«Маніфест 17 кастрычніка 1905 г. і беларускі нацыянальны рух»*.

Чикалова Ирина Ромуальдовна, доктор исторических наук, профессор Белорусского государственного педагогического университета имени М. Танка.

Тэма доклада: *«Революция 1905–1907 гг. и общественное осмысление в России британского опыта конституционной эволюции»*.

Яноўскі Алег Антонавіч, кандыдат гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада: *«Рэвалюцыя 1905–1907 гг. у навуковай спадчыне У.І. Пічэты»*.

Смирнова Алина Леонидовна, кандидат исторических наук, доцент
Чувашского государственного университета имени И.Н. Ульянова.

Тема доклада: *«Столетие Первой русской революции в отечественной и зарубежной историографии».*

Блашков Юрий Андреевич, кандидат исторических наук, доцент
Белорусского государственного университета.

Тема доклада: *«От манифеста 17 октября 1905 г. к новой редакции «Основных законов Российской империи» 1906 г.: нивелировка конституционных начал».*

Баранова Алла Саввична, кандидат педагогических наук, доцент
Минского государственного лингвистического университета.

Тема доклада: *«Влияние манифеста 17 октября 1905 г. на просвещение в России и Беларуси».*

Долотова Ольга Владимировна, аспирант
Белорусского государственного университета.

Тема доклада: *«Интеллигенция Беларуси в условиях созыва Государственной Думы: пути реализации избирательного права (1906–1912 гг.)»*

Яноўская Валянціна Васільеўна, кандыдат гістарычных навук,
дацэнт, загадчык аддзела Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *«Змены ў канфесійным становішчы на тэрыторыі Беларусі як вынік прыняцця заканадаўчых актаў 1905 г.»*

Дыскусія

ВЯЧЭРНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ Людзі, працэсы, падзеі 1905–1907 гг.

Мадэратары: **Яноўская Валянціна Васільеўна**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Сакольчык Алена Эдвардаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Каханоўскі Аляксандр Генадзьевіч, доктар гістарычных навук, дацэнт, загадчык кафедры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада: *«Рэвалюцыйныя падзеі 1905–1907 гг. і сацыяльныя працэсы ў беларускім грамадстве».*

Токць Сяргей Міхайлавіч, кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Навукова-даследчага цэнтра Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы.

Тэма даклада: *«Сялянскі рух на тэрыторыі Гродзенскай губерні ў 1905–1907 гг.»*

Иоффе Эмануіл Григорьевич, доктар історических наук, профессор Белорусского государственного педагогического университета имени М. Танка.

Тэма даклада: *«Курловский расстрел 1905 года (малоизвестные и неизвестные страницы)».*

Новик Наталия Евгеньевна, кандидат исторических наук, доцент, старший научный сотрудник Института истории НАН Беларусі.

Тэма даклада: *«К вопросу о причинах выступлений учащихся профессиональных учебных заведений Беларуси в период революции 1905–1907 гг.»*

Ляхоўскі Уладзімір Віктаравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Тэма даклада: *«Сям'я Бонч-Асмалоўскіх у грамадска-палітычным жыцці Беларусі ў 1905–1918 гг.»*

Подорожня Елена Александровна, кандидат исторических наук, преподаватель Белорусского государственного педагогического университета имени М. Танка.

Тема доклада: *«Эволюция институтов генерал-губернаторства и губернаторства в Беларуси в начале XX в.»*

Страленя Анна Анатольевна, преподаватель Белорусского государственного университета.

Тема доклада: *«Деятельность земских начальников на территории Беларуси накануне и в период революционных событий 1905–1907 гг.»*

Сакольчык Алена Эдвардаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *«Вербальныя практыкі» грамадска-палітычнай актыўнасці насельніцтва беларуска-літоўскіх губерняў у 1905–1907 гг.»*

Церашкова Ксенія Сяргееўна, малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *«Сацыяльна-эканамічнае становішча мяшчан Беларусі ў канцы XIX – пачатку XX ст.»*

Дыскусія

Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2011-2015 гг. «Гісторыя, культура, грамадства, дзяржава» падпраграмы №1 «Гісторыя, духоўная і матэрыяльная культура беларускага народа» (навуковыя кіраўнікі падпраграмы – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар, А.А. Каваленя; кандыдат гістарычных навук, дацэнт – В.В. Даніловіч), задання 1.2.01 – «Палітычнае, сацыяльна-эканамічнае, канфесійнае развіццё Беларусі. Канец XVIII – пачатак XX ст.» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.В. Яноўская).

ВАЖНЕЙШЫЯ ПАДЗЕІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

за 2015 г.

23 лютага 2015 г. сумесна з расійскім Фондам развіцця «Інстытут еўразійскіх даследаванняў» праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне (1941–1945)».

16 красавіка 2015 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Нацпрэсцэнтрам праведзена выязное прэс-мерапрыемства на тэму «Невядомыя старонкі гісторыі. Да 70-годдзя Вялікай Перамогі».

17 красавіка 2015 г. на Агульным сходзе НАН Беларусі комплекснае даследаванне шматграннай гісторыі г. Навагрудка, выкананае калектывам навукоўцаў Інстытута гісторыі, адзначана дыпламам «Топ-10 вынікаў навукоўцаў НАН Беларусі ў галіне фундаментальных і прыкладных даследаванняў за 2014 г.»

23–24 красавіка 2015 г. у Калінкавічах сумесна з Калінкавіцкім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Беларусь праз прызму рэгіянальнай гісторыі: Калінкавічы і Калінкавіцкі край».

23–24 красавіка 2015 г. у Віцебску сумесна з Віцебскім дзяржаўным універсітэтам ім. П.М. Машэрава і Віцебскай абласной бібліятэкай ім. У.І. Леніна праведзена II Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы міжнародных адносін і дыпламатыі (1918 г.–пачатак XXI ст.)».

24–25 красавіка 2015 г. у Гродне сумесна з Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам імя Я. Купалы, Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкай імя Я. Карскага і Гродзенскім дзяржаўным гісторыка-археалагічным музеем праведзена II Міжнародная навуковая канферэнцыя «Валовічы-2: гісторыя, генеалогія і культура (XV–XX стст.)».

5 мая 2015 г. у Мінску сумесна з Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь, Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэтам імя М. Танка, упраўленнем адукацыі адміністрацыі Маскоўскага раёна Мінска і гімназіяй № 174 г. Мінска праведзена VIII Міжнародная маладзёжная навукова-практычная канферэнцыя «Вялікая Айчынная вайна 1941–1945 гадоў у гістарычнай памяці народа».

7–8 мая 2015 г. у Мінску сумесна з Міністэрствам абароны Рэспублікі Беларусь, Акадэміяй кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, Навукова-даследчым інстытутам Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь,

Ваеннай акадэміі Рэспублікі Беларусь, Беларускам таварыствам «Веды», Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Гэты дзень мы набліжалі, як маглі... (да 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне і заканчэння Другой сусветнай вайны)».

14–15 мая 2015 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Беларусі ў 2014 годзе».

21–22 мая 2015 г. у Мінску сумесна з Інстытутам гісторыі НАН Рэспублікі Арменія, Цэнтрам армяназнаўчых даследаванняў «АНІВ» праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Армяна-беларускія гісторыка-культурныя адносіны. Традыцыі і сучаснасць».

24–26 чэрвеня 2015 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Антрапалогія ў Беларусі – 50-гадовы шлях развіцця».

27 жніўня 2015 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з гістарычным факультэтам Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя М. Танка і Нацыянальным архівам Рэспублікі Беларусь праведзены Рэспубліканскі круглы стол «Беларусь-ААН: 70 год разам».

1–6 верасня 2015 г. дырэктар і супрацоўнікі Інстытута гісторыі прынялі ўдзел у Першым беларуска-кітайскім навуковым форуме ў Кітайскай акадэміі грамадскіх навук у Пекіне.

3–4 верасня 2015 г. Інстытут гісторыі прыняў удзел у выстаўцы-ярмарцы дасягненняў беларускай акадэмічнай навукі. Стэнд інстытута наведалі Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь А.У. Кабякоў, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.М. Косінец, Старшыня Прэзідыўма НАН Беларусі, акадэмік У.Р. Гусакоў, дэпутаты Палаты Прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

11 верасня 2015 г. у Мінску сумесна з Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Ніхто не забыты – нішто не забыта (да 70-годдзя Перамогі над мілітарускай Японіяй і заканчэння Другой сусветнай вайны)».

15–17 верасня 2015 г. у Маскве сумесна з гістарычным факультэтам Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М.В. Ламаносава, Расійскім гістарычным таварыствам і Аддзяленнем гісторыка-філалагічных навук Расійскай акадэміі навук праведзена Міжнародная навуковая

канферэнцыя «Другая сусветная вайна ў гісторыі чалавецтва. 1939–1945 гг.»

24–25 верасня 2015 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з эканамічным факультэтам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта і Польскім Інстытутам у Мінску праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Гісторыя гандлю на тэрыторыі Беларусі».

